

Francesc Bellmunt

**DES
DELS
CAIRATS**

QUARTERES

DES DELS CAIRATS

poemes

(2022)

Francesc Bellmunt

Des dels cairats

Francesc Bellmunt

Primera edició: Setembre de 2022

© del text i el pròleg: Francesc Bellmunt

© de la il·lustració de la pàgina 11: Francesc Bellmunt

© de la fotografia de l'autor a la solapa: Arxiu Francesc Bellmunt

© 2022 Tushita edicions

www.tushitaedicions.com

info@tushitaedicions.com

Disseny i maquetació: Sir Gawain & Co.

Col·lecció dirigida per Pau Gener i Enric Soler

Tots els drets reservats. No és permesa la reproducció total o parcial d'aquest llibre, ni el seu tractament informàtic, ni la seva transmissió a través de qualsevol mitjà, bé sigui electrònic, mecànic, per fotocòpia, per enregistrament o d'altres mètodes, sense el permís previ i per escrit dels titulars del copyright.

Imprès a: Romanyà Valls

ISBN: 978-84-125129-7-7

Dipòsit legal: B 16170-2022

Thema: DCC, DCF

IBIC: DCF

PRÒLEG

Li agreixo que tingui aquest llibre a les mans. No m'embrancaré a desplegar la cortesia que es mereix la seva tria perquè tenim poc temps, jo per incentivar-ne la compra i vostè perquè segur que té més coses a fer. Si ja se l'ha comprat, gràcies.

DES DELS CAIRATS és el meu segon llibre de poemes. Més pensat en present poètic, he maldat per expressar-hi sense manies i de la manera més joiosa possible emocions i reflexions sobre l'experiència d'anar morint, voluntat expositiva que inclou la depuració de la puta memòria, l'espoli d'una col·lecció de pecats, el desig entès com un miracle, l'esbatanat de finestres del taller perquè s'exhali l'ambient i un bonus extra d'orgull per poder fer aquests versos en una llengua que t'ensenya, que t'excita i que no te l'acabes mai.

Del llibre anterior, *EL COS DE L'OMBRA*, n'he tret algunes conclusions que m'agradaria compartir. En el seu pròleg, en Xavier Bru de Sala advertia: «La primera cosa que tinc per dir al lector disposat a emprendre la lectura d'El cos de l'ombra és que ja cal que es calci, que es prepari, que Francesc Bellmunt no l'invita pas a un plàcid passeig de capvespre per fer gana abans de sopar». Llegint aquesta alerta cordial enganxada a l'envàs del producte vaig reme-

morar que la major part dels versos d'EL COS DE L'OMBRA havien sigut escrits en anys de batalles cinematogràfiques, escaramusses financeres, *brainstormings*, pugnes sindicals, associatives i corporatives, estrenes, promocions i avatars emocionals diversos. No és que no fossin enriquidors aquells temps tan vocacionals i entregats, dit en el sentit anímic del terme —econòmicament, un pur desastre—, però la circumstància d'haver estat escrits en els moments que el meu *petit-soldat-du-cinéma* reposava els van dotar d'aquella forma que agafen les coses quan hom intenta no sucumbir a l'*anxiety of influence* a la que es refereix Harold Bloom i tires endavant guiat pel que t'ha agradat haver llegit i el desig de respirar pel teu compte fora del riu; això ho he vist ara en rumiar-hi, ja depurats i publicats aquells poemes. En realitat, no em quedava temps material per moure'm a la zona literària de l'aiguamoll, llevat del conreu d'una amistat amb algun poeta i un parell de novel·listes davant del quals, evidentment, no em despullava líricament ni en broma.

Pèrò el jo cineasta, que també ha fet de les seves intentant agradar per sobreviure per una banda mentre per l'altra mirava d'aprendre, i de passada, fer-ho en català amb l'esforç suplementari de deixar alguna cosa pròpia en l'intent, era

un paio que treballava intensament a Matrix i en retirar-se a casa seva, estimava els seus i dormia. Esgotat, no estava per orgues. Cada dia ho cremava tot fent malabarismes enmig de la zona audiovisual de l'aiguamoll, inundat de producte multinacional, assenyades espanyolades i algunes vies de catalanitat audiovisual rigorosament vigilades, com els trens de Jiří Menzel. Ho pinto com ho vivia, com una possessió vocacional insubstituïble i intuïtiva. El pitjor panorama.

Això explicaria que em refugiés sovint en la lírica escrita i cerqués un altre jo de refresc disposat a atendre la meua llibertat interior i donar-li forma externa obviant el sidral existencial de la cursa. Com si fos a San Casciano exiliat, aparcava el jo combatent, si feia fred em posava un jersei vell comprat al *Ryder & Amies* de Cambridge el 1968 i invocava el jo poètic, l'ombra que inspira, la qual, atreta pel cerimoniós autisme clandestí i gratificant pujava des del fons del seny esquerre del meu cervell a asseure's al meu costat. D'aquí el títol del llibre que recull l'experiència d'aquells anys, *EL COS DE L'OMBRA*. Ella, l'ombra que encara va fent enmig del màgic soliloqui, era i és jutge i part essencial de la meua poesia. L'ombra li va donar la pàtina d'hermetisme a aquells versos, un tel que no simulava cap densitat —els versos no s'havien de maquillar, no sortien de casa— sinó que eren el resultat d'expressar el plaer que

em proporcionava el sentit de les paraules que em dictava, el lligam entre el seu significat i allò que jo volia dir. S'hi pot tastar el gust mineral de l'aigua antiga del pou del parlar vallesà.

A DES DELS CAIRATS, el llibre de Tushita Edicions que vostè encara té entre les mans, queda clar que l'ombra continua influint des del productiu confessionari però més Groot galàctic, més sorneguera.

*Guerrillers armats, camuflats entre els esbarzers,
versos que us heu allistat per defensar l'auguri!
Beguts en copa de Sòcrates, verí epicuri.*

Hem canviat la fórmula del vell amistançament per un matrimoni i sense que la passió, que s'ha tornat, per raons no psicodèliques, més intensa i exòtica, se'n ressentís. I és que aquests poemes s'han procreat en unes altres circumstàncies vitals. De moment no faig cinema, visc en un equilibri menys circense, he publicat i vull accedir a la millora en els pròxims poemaris de manera avivada. Però malgrat que en lliurar-la de la màscara de ferro s'ha descarat, s'inquieta i brega perquè l'optimisme que neix del convenciment de la pròpia serenitat individual no deixi de tenir ben present i enfocada l'opressió que estem digerint col·lectivament per voler viure a cel obert, regits amb normes

pròpies. La meva ombra creu que si ens estem mirant la vida des dels cairats és per més d'una circumstància malèfica. Aquesta insistència en la idea que no vivim tocant de peus a terra perquè no tenim terra i que, com els ratpenats, habitem els cairats del vell casal per protegir el somni de la llum engegadora, em porta al record una reflexió poètica de Carles Riba:

*Ulls meus, ulls que viviu goluts damunt mon rostre.
[...] ja no hi val l'or d'aquest sol que és glòria vostra.*

*E vaig cercant ço que no es pot trobar,
e ferma veig la causa somoguda.*

Jordi de Sant Jordi, Cançó d'opòsits

*The water for whitch we may have to look
In summertime with a witching want,
In every wheelrut's now a brook,
In every print of a hoof a pond.*

Robert Frost

DES DELS CAIRATS

Cap per avall d'un somni, com ratpenats,
purguem la derrota des dels cairats
la visió cansada, hivernants alats
d'ànima ennegrida i arrengherats.
Amb cada nit d'enllà del mas en runes
ve, acomboiada per manies nocturnes,
la memòria del foc i les espurnes
d'aquella llenya d'antigues fortunes,
un delit comú que creix en el·lipsi,
un afany notori, d'apocalipsi:
Tan de bo, com en el miracle egipci,
es morís el sol d'un atac d'eclipsi.

L'ànima no té bocins

Carles Hac Mor

TAULA DE MOLLES

Al fons de la panera del bodegó dels vençuts
vam néixer de llesques d'amor de drama.
Pia almoïna, porugament concebuts,
fills de circumstància, del teler la trama.

Manà d'un cel trist, atipats amb pedres
marrecs ignorants del pa que s'hi dona,
bàrbars del cavall fort, folls arrenca cebes,
criats amb el seny d'una moral xarona.

Molt oprobíós ser molla de l'hara-kiri
d'un pagès pastat pel forner del cementiri
amb aigua beneïta i farina criminal.

El rèdit de ser ens transformarà en engrunes
que engolirà, amb misèries i fortunes,
madame la mort amb ses àvides llepades.

VIKING

Abans que la bestialitat iniciï la maniobra,
que l'urpa, la dent i el bec furguin ma entranya poc a poc
esmaltarà el meu espectre amb l'or del temps que a tu et sobra
i en ser roig agnòstic el cel de l'aurora em cales foc.

No em treguis la pell i porta't com l'obaga amb la claror:
deixa que s'integri al paisatge el meu tarannà nival
i quan el cos sobre l'herba et tempti amb la seva fortor
frena el voler salvatge, nord del teu instint animal.

Potser l'ardor de la brasa l'hivern vinent t'il·lumini
i l'eco del nostre voler, com l'aixeta mal tancada,
em tingui de cos present, viu per sempre, en el teu disseny.

A l'enllà on els camins sorrencs no coneixen petjada
aplanat com el trist destí d'un pa cuit sense llevat
entendré que l'existència té el sentit d'un nus travat.

A Xavier Bru de Sala

DUES ALES

La pluja s'endú les fulles noves
que el vent adamantí ha maltractat
i queden les branques com els versos
del poeta que enfila despullat.

Dret davant del foc de les vigílies
fredolic guardià sense campament,
esgotades memòries i ambrosies,
en el fosc i el fred cerca l'aliment.

El seu geni resolut l'apressa:
amida, enderroca, critica,
plora, enguixa, avant, confessa,
forja, menteix, escriu, publica...

Un segon llibre és com vi brisat,
un germà gran que fa companyia.
Dues ales de serè empeltat.
¿D'un quelea amb una, qui se'n refia?

ADDICCIÓ

—Em dic Francesc.

—(*addictes anònims*) Hola Francesc.

—Em vaig iniciar a un rodatge de mil nou-cents setanta-tres.

Nens vampirs amb túniques entre la falsa boira de Begues.

Onze torxes fumejants, màgia de Fresnel, pluja de mànega,
el decàmetre trincat a l'esquerra de la Cameflex.

Sang Max Factor, làpides de Porexpan, ventilador de pales
que ventejava amb fúria d'script el bosc i les hores extres.

Marta May omplia el Techniscope d'ullals punxents fets a mida.

Al fons d'un cor temerari els garfis dentats del destí
arrossegaven la meva transparència a l'addicció a les ombres.

(Tres elèctrics esmorzen al voltant d'una foguera

sense saber que, amb el temps, d'això que fan en diran un càtering).

BRINDIS

Per fer poemes de vidre, salats com una llàgrima,
fràgils com el meu desig, plens de fe i esperança,
fins com un bri de safrà filat del gruix de l'ànima,
cos de la meva ombra, goig que amb el cor s'amistança.

Per congriar impressions, amors, accidents i desvaris
en versos nous embastats pel caprici de la musa
amb paraules que suporten sentits mercenaris
com els ferros que es deixen fer pel mall a l'enclusa.

Per ella, fadrina sense nom ni descendència
que peixa l'estrofa amb els excessos d'una dida
per ser a punt si la mort s'avé a jugar una partida.

Guerrillers armats, camuflats entre els esbarzers,
versos que us heu allistat per defensar l'auguri!
Beguts en copa de Sòcrates, verí epicuri.

CIRC AL MOLL 1967

Al pedrís d'argent batut per l'aigua
la lluna jove com una moira
maquillada amb pols de licorella.
Perfuma el port una tènue boira
amb quatre tocs de fems i canyella.
Les rulots aparcades al moll.
Un rinoceront dorm a la cleda.
A la taverna un pallasso foll
llegeix els ulls per una moneda.
Un claqué de llambordes balderes
juga amb l'ebrietat de l'home bala,
gran parabòlic pixa-vorerer.
Al cordam que la carpa apuntala
hi ha gavians, xatracs i mascarells.
L'ombra dels norais forma nans vells.

DES DELS CAIRATS

*Cap per avall d'un somni, com rats penats,
purguem la derrota des dels cairats,
la vista cansada, hivernants nats,
l'ànima ennegrida i arrenclerats
Com cada nit del fons del mas en runes,
ve, acomboiat per basardes nocturnes,
la memòria del foc i les espurnes
d'aquella llenya d'antigues fortunes,
un delit comú que creix en el·lipsi,
un afany notori, d'apocalipsi:
¿i si al igual que en el miracle egipci
es morís el sol d'un atac d'eclipsi?*

* * *

“Li agreixo que tingui aquest llibre a les mans. No m'embrancaré a desplegar la cortesia que es mereix la seva tria perquè tenim poc temps, jo per incentivar-ne la compra i vostè perquè segur que té més coses a fer. Si ja se l'ha comprat, gràcies”.

(Francesc Bellmunt, al pròleg del llibre).

Tushita edicions

QUARTERES_13